

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark Brandenburg

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1843

XV. Verordnung des Bischofs Wedego über die Freiheit der Geistlichen von Gemeindediensten, über den Hirtenlohn und dergleichen vom Jahre 1469, nebst der Bestätigung des Erzbischofes Ernst und einigen ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54314)

fiend aliud festum novem lectionum solemni cum Responsione vesperei et cantu de uno confessore, ubi propria historia non habetur.

Item vult, quod Festa in octava Trinitatis occurrentia in aliam diem extra eam transferentur.

Item detestabilem abusum, quo suffragia defunctorum plus debito in quorundam parochiis differri consueverunt, omnino tolli volens, districte precipiendo Mandat, ut eadem die, qua funus sepulture traditur, exequie et funeralia solita in ecclesia debite peragantur, Nisi propter solemne festum impediens in diem primam sequentem differantur. Contra facientes, aut in suis ecclesiis fieri permittentes poene arbitrarie subiacebunt. — Item mandat, quod etiam dominica infra octavas Corporis cristi per totam suam dioecesim in singulis parochiis de mane fiat solennis processio cum Reliquiis et Sacramento, sicut in diebus Rogationum, et tandem facto etiam circuitu in missa de Corpore cristi addatur collecta Pietate tua etc. cum Secretis et Complenda ut in libro missali.

XV. Verordnung des Bischofs Wedego über die Freiheit der Geistlichen von Gemeindediensten, über den Hirtenlohn und dergleichen vom Jahre 1469, nebst der Bestätigung des Erzbischofes Ernst und einigen Verordnungen des Bischofes Basso über Synodalangelegenheiten und Feier der Festtage, vom Jahre 1490.

Ernestus, dei gratia Sancte Magdeburgensis Archiepiscopus, primas Germanie et Administrator Halberstadenensis ecclesiarum, Dux Saxonie, Landgravius Thuringie et Marchio Misnensis Reuerendo in cristo patri domino Basso Episcopo Havelbergenfi nostro amico cum commendatione sincera Salutem in domino sempiternam. Cum a nobis id, quod iustum est, petitur, tam vigor equitatis, quam ordo postulat rationis, vt id per sollicitudinem officii nostri ad effectum debitum producat. Sane cum nuper pro parte vestra nobis propositum fuerit, qualiter per felicis recordationis Reuerendum in cristo patrem quondam dominum Wedegonem Episcopum Havelbergensem, immediatum antecessorem vestrum, nonnullae pro libertate ecclesiastica edite essent Constitutiones iuri communi conformes et in plebanorum vestre dioecesis commodum et quietem protendentes, Quarum tenorem hic de verbo ad verbum inferi iussimus: Wedego dei et apostolice sedis gratia Episcopus Havelbergenfis presentem paginam omnibus auditoris Salutem in domino sempiternam. Quidam nostre dioecesis plebani ad nos accedentes querulose expoluerunt, Quatinus quidam eorum parrochiani eos nituntur ad specialia eorum statuta et promissa contra ecclesie iura et clericorum libertates, videlicet ad ferendum clauam iuxta fata, ad accusandum iuxta fata enormitates et excessus, Item ad formandum et reformandum aggeres et fossata et ad reparandum vias, sepes, communes pontes et etiam obstacula, que dicuntur Slage, et ad reparandum domos pastorum et fabrorum et ad portandum carbones et suppellectilia eorundem, Ceterum ad emendum et custodiendum ac receptandum taurum, hircum vel aprum ad pascendum, singula, que solent a villanis aut rusticis ordinari per singulos circulariter pascendo, etiam in casu si pastores desint, et ad dandum de pactione, que dicuntur dignisse, quas nisi de bonis mobilibus prohibemus, Item ad custodiendum montem vel turrim, ad videndum rubeta vel huiusmodi multa, Cum igitur predicta specialia iuris ordinem non obseruent, Omnibus vobis et singulis plebanis, viceplebanis nostre dyocesis predicta statuta et promissa districtius sub pena suspensionis officii inhibemus exercere. Quicumque traxerint ad supradicta, sententiam excommunicationis nouerint se incurrisse. Ceterum si faber sacerdoti laborauerit et pastor sua pecora custodierit, cum parrochianis satisfaciatur

eisdem. Item fepes et fossas in suis agris et curiis specialibus, quemadmodum ceteri faciunt, non recusent sacerdotes. Precipimus etiam vt altaria anteriora non consecrata post ammonitionem infra mensum destruantur; quod si facere recusent, extunc plebani et sacerdotes a diuinis cessabunt quousque destruantur. Quicquid etiam in ecclesia loco quocunque oblatum fuerit, iure canonico ad sacerdotes dinoscitur pertinere. Quicumque autem huiusmodi oblationibus se introuerit, excommunicationis sententiam se nouerit hoc facto incurrisse. Item noue imagines trunci in ecclesiis vel cimiteriis infra portici limites non locentur absque nostro consensu et plebanorum huiusmodi locorum pena sub premissa. Ne autem super iam dicta aliquid dubium valeat suboriri, In presentium tenore in Sinodo sancta publicari Mandamus et mandari fecimus. Datum Wistogk Sub anno a natiuitate domini Millesimo quadringentesimo sexagesimo nono, Secunda feria post dominicam Trinitatis, Nostro sub secreto presentibus impresso. Nobisque nostro nomine, Quatinus dictas Constitutiones gratas et ratas habere eademque metropolitico iure confirmare dignemur, humiliter fuit supplicatum. Nos vero Ernestus, Archiepiscopus et primas antedictus, qui supplicum votis presertim, que honorem dei libertatemque ecclesiasticam respiciunt, semper annuimus, huiusmodi supplicationibus paterne inclinati, Constitutiones prefati Wedegonis antecessoris vestri gratas et ratas habentes, Ipsasque auctoritate nostra ordinaria ac metropolitana et tenore presentium approbamus et confirmamus ac quatinus opus est innouamus. Vt autem huiusmodi constitutionum ratificatio approbatio et confirmatio inconuulsa et perpetuo perseuerent, presentes nostras litteras desuper fieri Nostrique maioris Sigilli fecimus appensione communiri, Sub Anathemate prohibentes, ne quis illam quouis modo infringere audeat eidemque quomodolibet contrauenire. Datum In Castro nostro Gebichensteyn, Sub anno domini Millesimo quadringentesimo nonagesimo, Die vero Martis penultima Mensis Marcii.

Item statuit, quod deinceps Sinodus Episcopalis singulis annis feria tertia post Cantate celebrari debeat, Mandans atque peremptoriis citans omnes et singulos in dioecesi havelbergenfi Prepositos, Decanos et presbiteros quoscuque, qui alias ad eandem Sinodum venire sunt astricti, vt absque alia intimatione de cetero nunc fienda Wistogk legitime compareant et huiusmodi Synodali congregationi donec resoluta fuerit legitime intersint. Alioquin qui legitimo impedimento cessante se ab eadem absentare presumpserint, per officialem debite et legitime puniantur. Item statuit quod festum Perpetue et Felicitatis in antea perageretur altera die sancti Thome de Aquino, sicut festum compulsionum de pluribus martiribus, et addatur ad collectam earundem videlicet ad istam Da nobis domine deus noster vt sanctarum martirum tuarum Perpetue et Felicitatis sociorumque earundem. Idem etiam quedam in libris horarum nouiter secundum rubricam Havelbergenfis impressis per errorem omissa declarando emendauit, videlicet quod in primis vesperis dedicationis, vbi notatum est, quod dicantur preces feriales, feruentur de cetero, vt in antiquis Breuariis cantum est, psalmi Laudate per omnia. In secundis vesperis de vna electa, vbi in libris impressis notati sunt preces feriales, feruentur preces de domina nostra.

XVI. Des Bischofs Wedego von Havelberg Verordnung, wie es mit der Prüfung derer zu halten, welche die Ordination begehren.

— Cum etiam nostris temporibus actenus in examine ordinandorum In dioecesi nostra havelbergenfi modus et forma in sacris canonibus expressi In modico sint seruati, Constare prout certius, plerosque non admittendos et inhabiles de Jure sepius fore admissos et ordinatos. Ad obuiandum igitur hu-